

Editorial: O časopisech na seznamu

Odborné časopisy – zvláště ty, jež disponují impakt faktorem či jsou zařazeny na některou ze (světově) uznávaných databází – se v poslední době těší nebývalému zájmu příslušných oborových komunit. Svědčí o tom zvyšující se návštěvnost jejich webových stránek, rostoucí objem redakční korespondence a zejména nárůst počtu rukopisů studií, jež jsou těmto časopisům nabízeny. Co se situace v České republice týče, je opodstatněné se domnívat, že zájem oborových komunit o tyto *časopisy zařazené na seznamu* je jedním z efektů milované i nenáviděné *Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce*. . . Redakce časopisů zařazených na seznam budou zaujímat různé postoje k různým *dočasně aktuálním metodikám hodnocení výsledků výzkumu a vývoje*:

- Na jedné straně spektra se setkáme s odmítavými postoji, které budou více či méně manifestní. Možná se dokonce tu a tam najde redakce, která na protest požádá o *vyškrtnutí svého časopisu ze seznamu*. Nicméně lze předpokládat, že takových hrdinských činů bude jako šafránu – časopisy totiž mají své *neviditelné správní rady*, jež budou nabádat k *rozumnosti*.
- Na druhé straně spektra se setkáme se vstřícnějšími postoji, pro něž bude charakteristická ochota zohlednit požadavky vyplývající z metodiky hodnocení v redakční práci, a *udržet tak svůj časopis na seznamu*. Tyto redakce budou požadavky vyplývající z metodiky hodnocení chápat jako výzvu pro profesionalizaci své práce. Přitom se ukáže, které z požadavků je smysluplné zohlednit a které je nutno přehodnotit, neboť jejich akceptování by bylo pro obor kontraproduktivní.

Diskuse o tom, jaký postoj k *dočasně aktuálním metodikám hodnocení* zaujmout, by neměla oborové komunity zaměstnat do té míry, že by se oslabily jejich vlastní aktivity vědecké, výzkumné, vývojové, inovační apod. Po vyjasnění základního postoje k *dočasně aktuálním metodikám hodnocení výsledků* by se mělo přistoupit k dalšímu kroku. Ten by měl spočívat v ujasnění rolí a funkcí, které určitý časopis v oborové komunitě sehrává a naplňuje.

Bylo by něco nezdravého v oborové komunitě, pokud by akceptovala názor, že časopis naplní svoji funkci, jestliže poslouží jako nástroj pro výrobu tzv. *započítatelných* bodů, tj. bodů, na jejichž základě budou instituce financovány. Časopis musí mít nutně ambice vyšší, hodnotnější, ušlechtlejší.

O tom, jaké ambice časopis má, může své čtenáře informovat přímo na svých stránkách. Časopis *Pedagogická orientace* k tomuto účelu využívá *editorial*. V předchozích letech byl *editorial* zařazen vždy jen v prvním čísle daného ročníku, od roku 2009 bude *editorial* součástí každého čísla. Cílem *editorialu* v tomto čísle je vysvětlit, že časopis *Pedagogická orientace* – pokud se ho podaří udržet na *Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice* – bude pedagogické komunitě sloužit jako nástroj pro výrobu *započítatelných*

bodů. Nicméně tento cíl je podřízen cílům vyšším a hodnotnějším – ty spočívají v kultivaci pedagogického myšlení; v řešení obecnějších, aktuálních problémů pedagogické teorie a praxe, pedagogického výzkumu, školské politiky a přípravy budoucích učitelů.

Naplnění tohoto záměru se neobejde bez výrazné angažovanosti členů redakce a redakční rady. V tomto čísle *Pedagogické orientace* (2/09) se angažovanost redakce a redakční rady projevuje v následujícím:

- Číslo vzniká v návaznosti na konferenci *České pedagogické společnosti*, která se konala 4.–5. 2. 2009 na Fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně. Jsou zde uveřejněny dva z plenárních referátů, jež byly na této konferenci prezentovány, a podrobná zpráva z konference.
- Číslo vychází ve zvýšeném nákladu, což umožní jeho distribuci nad rámec členské základny *České pedagogické společnosti*. Vyšší náklad umožnila mimořádná finanční dotace z projektu MUNI/41/062/2008 Příležitosti pro rozvíjení akademických kompetencí studentů doktorských studijních programů (ředitel T. Janík). V rámci tohoto projektu byla dne 30. 10. 2008 na PdF MU uspořádána konference studentů doktorských studijních programů. Autorky dvou nejzdařilejších prezentací (D. Foltýnová a D. Hübelová) redakce vyzvala, aby připravily studie pro *Pedagogickou orientaci*. Studie prošly standardním recenzním řízením a po úpravách jsou uveřejněny v tomto čísle.
- V tomto čísle je zahájena diskuse s názvem *K problémům reformy školy a jejího kurikula* (viz příspěvky B. Blížkovského, H. Grecmanové, P. Knechta). Pro úplnost dodáváme, že v čísle 1/09 byla otevřena diskuse s názvem *K problémům jazykového vzdělávání*. Reakce na příspěvky, které tuto diskusi otevíraly, lze zasílat redakci. Dále budou v *Pedagogické orientaci* otevřena následující diskusní témata: *K problémům přípravy pedagogických pracovníků* (3/09) a *K příčinám (ne)úspěchu českých žáků v mezinárodně srovnávacích výzkumech* (4/09). Redakce uvítá nejen vaše příspěvky do rubriky diskuse, ale také příspěvky do rubrik *studie*, *recenze* a *zprávy*.
- Příprava monotematického čísla *Pedagogické orientace* (2/2010) s názvem *Problémy českého pedagogického výzkumu v mezinárodním kontextu* (viz *Výzva pro autory* v tomto čísle) je dokladem toho, že dochází k užší, oboustranně výhodné spolupráci mezi *Českou pedagogickou společností* a *Českou asociací pedagogického výzkumu*.

Uvedený výčet aktivit budiž dokladem toho, že *Pedagogická orientace* sleduje hodnotnější cíle, než je pouhá produkce tzv. započítatelných bodů. Hledá cesty, jak zvýšit *impakt* časopisu ve smyslu *dopadu* pro pedagogický diskurs a kultivaci pedagogického myšlení, a to přesto, že tyto kvality *dočasně aktuální metodika* *hodnocení* nesleduje a neocenežuje.

Tomáš Janík